

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ԴԵԿԱՎԱՐ

0010 ք. Երևան, Կառավարական տուն 1

№ 02/05.31/3339-2024

ՀՀ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ԴԵԿԱՎԱՐ-ԳԼԽԱՎՈՐ ՔԱՐՏՈՒՂԱՐ
ԴԱՎԻԹ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆԻՆ

Հարգելի՛ պարոն Առաքելյան,

Ձեզ ենք ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովում առաջին ընթերցմամբ ընդունված «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագծի (Կ-693-30.10.2023-ՊԻ-011/1) վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության առաջարկությունները, լրամշակված նախագծերը, ամփոփաթերթը, ինչպես նաև նախագծերում կատարված փոփոխությունների վերաբերյալ տեղեկանքը՝ գլխադասային հանձնաժողովում քննարկելու համար:

Առաջարկում ենք հետևյալը՝

- Վերնագրի «**ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ**» բառերը փոխարինել «**ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ**» բառերով: Քանի որ Նախագծի 1-ին հոդվածը առաջարկվում է հանել, Նախագծի անվանումը անհրաժեշտ է համապատասխանեցնել կատարվող փոփոխություններին և լրացումներին:
- Օրենքի նախագծից հանել 1-ին հոդվածը և համապատասխանաբար փոխել հաջորդող հոդվածների համարակալումը: Նախագծի տվյալ հոդվածով առաջարկվող լրացումներն ու փոփոխությունները դատավորների հետ քննարկելու արդյունքում պարզ դարձավ, որ նման կարգավորման նախատեսումը կարող է խեղել արդեն իսկ ձևավորված պրակտիկան և նման լրացման և փոփոխության կարիք ներկայումս չկա:
- Նախագծի 3-րդ հոդվածում՝ «Հոդված 26. Ընդդատության և ենթակայության մասին վեճերը» բառերը գրել թավ տառերով: Տվյալ փոփոխությունը անհրաժեշտ է հոդվածի վերնագիրը Քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի հոդվածների կառուցվածքի ընդհանուր տրամաբանությանը համապատասխանեցնելու և միատեսակությունը ապահովելու համար:

4. Օրենքի նախագծի 3-րդ հոդվածի 4-րդ մասում «2-րդ և 3-րդ» բառերը փոխարինել «1-3-րդ» բառերով: Նախագծով նախատեսվել է, որ վարչական և հակակոռուպցիոն գործերով դատավորը ենթակայության հարցի որոշման համար գործը Վճռաբեկ դատարան ուղարկելու մասին կայացված որոշումը ուղարկում է գործին մասնակցող անձանց, ովքեր այն ստանալու պահից եռօրյա ժամկետում կարող են գործի ենթակայության վերաբերյալ դիրքորոշում ներկայացնել Վճռաբեկ դատարան: Ազգային ժողովի փորձագիտական և վերլուծական վարչության կողմից առաջարկվել է տվյալ կարգավորումը նախատեսել նաև նույն հոդվածով նոր խմբագրությամբ շարադրվող 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի՝ սնանկության գործերի վրա: Հաշվի առնելով առաջարկը ընդունելու նպատակահարմարությունը, առաջարկում ենք Նախագծի 2-րդ հոդվածով նոր խմբագրությամբ շարադրվող 26-րդ հոդվածի 4-րդ մասի «2-րդ և 3-րդ» բառերը փոխարինել «1-3-րդ» բառերով:
5. Օրենքի նախագծի 3-րդ հոդվածում 6-8-րդ մասերը շարադրել հետևյալ խբագրությամբ. «6. Սույն հոդվածի 2-րդ և 3-րդ մասերով նախատեսված դեպքերում՝ Վճռաբեկ դատարանի նախագահը և Վճռաբեկ դատարանի բոլոր պալատների նախագահները գործը Վճռաբեկ դատարանում ստանալու պահից տասնօրյա ժամկետում որոշում են գործի ենթակայությունը: 7. Սույն հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված որոշումն ընդունելու համար Վճռաբեկ դատարանի նախագահը հրավիրվում է նիստ՝ իր, և Վճռաբեկ դատարանի բոլոր պալատների նախագահների մասնակցությամբ, որն իրավազոր է, եթե դրան մասնակցում են նիստին մասնակցելու իրավունք ունեցող բոլոր անձինք: 8. Սույն հոդվածի 6-րդ մասով նախատեսված որոշումն ընդունվում է նիստին ներկա անձանց ընդհանուր թվի ձայների մեծամասնությամբ: Քվեարկելիս ձեռնպահ մնալ չի թույլատրվում: Որոշմանը կողմ քվեարկած դատավորների կազմից և նրանց կողմից որոշված դատավորը կազմում է որոշման նախագիծը:»: Հաշվի առնելով ենթակայության գործերի որոշման կարևորությունը, գտնում ենք, որ առավել նպատակահարմար կլինի, որպեսզի վարչական և հակակոռուպցիոն գործերով ենթակայության վերաբերյալ որոշումները կայացվեն ոչ թե Վճռաբեկ դատարանի և համապատասխան պալատների նախագահների, այլ Վճռաբեկ դատարանի և Վճռաբեկ դատարանի բոլոր պալատների նախագահների մասնակցությամբ: Ընդ որում՝ տվյալ գործերով որոշումների կայացմանը Վճռաբեկ դատարանի և բոլոր պալատների նախագահների մասնակցությունը պետք է լինի պարտադիր, ուստի անհրաժեշտ է Նախագծի 2-րդ հոդվածով նոր խմբագրությամբ շարադրվող 26-րդ հոդվածի 6-7-րդ մասերը շարադրել նոր խմբագրությամբ: Ինչ վերաբերում է նույն հոդվածի 8-րդ մասին, ապա դրա՝ Նախագծում առկա ձևակերպումը պարզ չէ, ուստի առաջարկվում է այն շարադրել նոր խմբագրությամբ և տվյալ մասի խմբագրությունը հստակեցնել:
6. Նախագծի 3-րդ հոդվածը Լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 10-րդ մասով. «10. Սույն հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված կարգով գործի ենթակայությունը սահմանելու մասին որոշում կայացնելու դեպքում չի կարող վերաքննիչ բողոք բերվել սույն օրենսգրքի 365-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 11-րդ կետի հիմքով այն պատճառաբանությամբ, որ գործը ենթակա չի եղել քննության քաղաքացիական դատավարության կարգով:»: Քանի որ Նախագծով առաջարկվել է վարչական և հակակոռուպցիոն գործերի ենթակայության վերաբերյալ որոշումներն ընդունել

Վճռաբեկ դատարանի և Վճռաբեկ դատարանի բոլոր պալատների նախագահների մասնակցությամբ, նշված առաջարկը ընդունելու դեպքում, ստացվում է, որ Վճռաբեկ դատարանի և Վճռաբեկ դատարանի բոլոր պալատների նախագահների մասնակցությամբ ենթակայության գործերով որոշում ընդունելուց հետո իմաստազուրկ է դառնում նման հիմքով վերաննքիչ դատարան վերաքննիչ բողոք ներկայացնելու հնարավորությունը:

Ուստի առաջարկում ենք Նախագծի 2-րդ հոդվածով նոր խմբագրությամբ շարադրվող 26-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 10-րդ մասով.

7. Նախագծի 4-րդ հոդվածում նոր խմբագրությամբ շարադրվող 11-րդ մասի «յոթնօրյա» բառը փոխարինել «տասնօրյա» բառով: Առաջարկվող փոփոխությունը ներկայացվել է Ազգային ժողովի պետական-իրավական հարցերի մշտական հանձնաժողովի կողմից՝ դատավորի կողմից հատուկ կարծիք ներկայացնելու և հրապարակելու ժամկետը «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքով նախատեսված տասնօրյա ժամկետին համապատասխանեցնելու նպատակով:
8. **Օրենքի նախագծի 5-րդ հոդվածի 2-րդ մասում** Լրացվող 8-րդ մասի «օրն» բառը փոխարինել «օրը բառով»: Տվյալ փոփոխությունը անհրաժեշտ է լրացվող 8-րդ մասի ձևակերպումը հստակեցնելու համար:
9. Նախագծի 6-րդ հոդվածում «Օրենսգրքի 37-րդ հոդվածը լրացնել նոր 1.1-րդ և 1.2-րդ մասերով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» բառերը փոխարինել «Օրենսգրքի 37-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 1.1-ին և 1.2-րդ մասերով.»: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:
10. Նախագծի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասում Նոր լրացվող 1.1-ին կետում «Օրենսգրքով» բառը փոխարինել «օրենսգրքով» բառով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:
11. Նախագծի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասում «3-րդ մասի առաջին նախադասությունից հետո լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր նախադասություն.» բառերը փոխարինել «3-րդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նախադասությունով.» բառերով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:
12. Նախագծի 7-րդ հոդվածի 2-րդ մասում 7.1.-րդ» բառը փոխարինել «7.1.-ին» բառով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:
13. Օրենքի նախագծից հանել 8-րդ հոդվածը և համապատասխանաբար փոխել հաջորդող հոդվածների համարակալումը:
14. Նախագծի 9-րդ հոդվածում «մասում» բառը փոխարինել «մասի» բառով:
15. Նախագծի 10-րդ հոդվածում «մասում» բառը փոխարինել «մասը» բառով և «բառերից» բառը փոխարինել «բառից» բառով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

16. Նախագծի 11-րդ հոդվածում «մասում» բառը փոխարինել «մասը» բառով և «բառերը» բառը փոխարինել «բառերով» բառով. Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

17. Նախագծի 12-րդ հոդվածում՝ 1) «Օրենսգրքի 97-րդ հոդվածը լրացնել նոր 4.1-րդ մասով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» բառերը փոխարինել «Օրենսգրքի 97-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 4.1-ին մասով.» բառերով

2) լրացվող 4.1.-ին մասը «Դատական ծանուցագիրը հեռախոսակապի» բառերից հետո լրացնել «(այդ թվում՝ տեքստային հաղորդագրության)» բառերով:

3) լրացվող 4.1.-ին մասով «տրամադրել իր հեռախոսահամարը» բառերից հետո լրացնել «կամ էլեկտրոնային հասցեն», իսկ «Այդ դեպքում նշված հեռախոսահամարին» բառերից հետո լրացնել «կամ էլեկտրոնային հասցեին» բառերը:

4) լրացվող 4.1.-ին մասում « կցվում են գործին» բառերից հետո լրացնել «:» նշանը:

Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն, ինչպես նաև ծանուցման ուղարկման եղանակները հստակեցնելուն:

18. Օրենքի նախագծից հանել 14-րդ հոդվածը և համապատասխանաբար փոխել հաջորդող հոդվածների համարակալումը: Քանի որ Օրենսգրքի 103-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն «Վճարված պետական տուրքի վերադարձման հիմքերը և կարգը սահմանվում են «Պետական տուրքի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով:», առաջարկում ենք Նախագծից հանել 14-րդ հոդվածով առաջարկվող լրացումը և հոդվածների համարակալումը համապատասխանեցնել համաձայն դրա:

19. Նախագծի 16-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Օրենսգրքի 109-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 9-րդ մասով.

«9. Ներկայացված առանձին հայցապահանջների նկատմամբ հայցային վաղեմություն կիրառելու հիմքերի առկայության դեպքում, եթե դատարանն այդ մասով առանձնացնում է գործի վարույթը և առանձնացված մասով կայացնում է հայցը մերժելու մասին վճիռ, ապա նշված վճռում դատարանը կարող է նշում կատարել դատական ծախսերի հարցին առանձնացված գործով կայացվելիք եզրափակիչ դատական ակտով անդրադառնալու մասին:»: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

20. Նախագծի 17-րդ հոդվածում «անդրադառնալ» բառը փոխարինել «անդրադառնալու» բառով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է տվյալ ձևակերպումը հայերենի կանոններին համապատասխանեցնելուն:

21. Նախագծի 18-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Օրենսգրքի 118-րդ հոդվածի 1-ին մասում «Առաջին ատյանի դատարանը» բառերը փոխարինել «Դատարանը» բառով:

22. Նախագծի 19-րդ հոդվածի «մասի 1-ին նախադասության» բառերը փոխարինել «մասը»: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

23. Նախագծի 20-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Օրենսգրքի 127-րդ հոդվածում՝ 1) 1-ին մասի՝

ա.10-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«10) հակընդդեմ հայցադիմումը չի համապատասխանում սույն օրենսգրքի 140-րդ հոդվածի 1-ին կամ 3-րդ մասով սահմանված պահանջներին.»:

բ.12-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.«12) վեճի առարկայի նկատմամբ ինքնուրույն պահանջ ներկայացնող երրորդ անձը հայցադիմումը ներկայացրել է սույն օրենսգրքի 37-րդ հոդվածի 1-ին, 1.1.-ին և 1.2-րդ մասերով սահմանված պահանջների խախտմամբ.».

գ. 14-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«14) հայցադիմումը ներկայացվել է այն ներկայացնելու օրվա դրությամբ նվազագույն աշխատավարձի երկուհազարապատիկը չգերազանցող գումարի բռնագանձման պահանջով, որը ենթակա է քննության նոտարի կողմից, և առկա չէ

ա. նոտարի կողմից նույն պահանջով գումարի բռնագանձման կարգադրություն արձակվելու վերաբերյալ դիմումը մերժելու մասին որոշում, բացառությամբ «Նոտարիատի մասին» օրենքի 82.9-րդ հոդվածի 1.1.-ին մասով նախատեսված հիմքով դիմումը մերժելու դեպքի կամ,

բ. նոտարի կողմից նույն պահանջով կարգադրությունը չեղյալ ճանաչվելու վերաբերյալ դատարանի՝ օրինական ուժի մեջ մտած որոշում:».

2) 1.3.-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1.3. Սույն հոդվածի 1.1-ին մասում նշված թերությունները չվերացվելու կամ հայցադիմումը վերադարձնելու այլ հիմքերի առկայության դեպքում առաջին ատյանի դատարանը սույն օրենսգրքի 124-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ժամկետում որոշում է կայացնում հայցադիմումը վերադարձնելու մասին:».

3)4-րդ մասի՝

ա. «և 10-12-րդ» բառերը փոխարինել « 10-12-րդ և 14-րդ» բառերով.

բ. լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նախադասությամբ.

«Կրկին ներկայացված հայցադիմումում նույն խախտումները վերացնելու համար նոր ժամկետ չի տրվում՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ այդ խախտումները վերացնելու հնարավորությունից հայցվորը զրկված էր իր կամքից անկախ պատճառներով:»:

4) 5-րդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նախադասությունով.

«Եթե հայցադիմումը վերադարձնելու մասին առաջին ատյանի դատարանի որոշումը բողոքարկված լինելու պայմաններում հայցադիմումը կրկին ներկայացվել է դատարան, ապա առաջին ատյանի դատարանը կրկին ներկայացված հայցադիմումը վարույթ ընդունելու հարցի վերաբերյալ որոշում է կայացնում վերաքննիչ դատարանի կողմից հայցադիմումը վերադարձնելու մասին առաջին ատյանի դատարանի որոշման վերաբերյալ դատական ակտ կայացնելուց հետո:»:

5) 6-րդ մասը 1-ին նախադասության «մերժելու հիմքերը» բառերից հետո լրացնել «, իսկ սույն Օրենսգրքի 365-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված անվերապահ բեկանման հիմքերից որևէ մեկով հայցադիմումը վերադարձնելու մասին որոշումը վերացվելու դեպքերում առաջին ատյանի դատարանը հայցադիմումն ընդունում է վարույթ, եթե բացակայում են հայցադիմումի ընդունումը մերժելու կամ վերադարձնելու հիմքերը» բառերով:»:

24. Նախագծի 21-րդ հոդվածում «մասում» բառը փոխարինել «մասը» բառով. Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

25. Նախագծի 22-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

Օրենսգրքի 131-րդ հոդվածը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 5.1-ին մասով.

«5.1. Հայցի ապահովման միջոց կիրառելու մասին միջնորդությունը հայցադիմումը վարույթ ընդունելու մասին որոշումը կայացնելուց հետո ներկայացվելու և դատարանի կողմից բավարարվելու դեպքում՝ հայցի ապահովման միջոց կիրառելու կամ հայցի ապահովման միջոց կիրառելու վերաբերյալ միջնորդությունը մասնակի բավարարելու մասին դատարանի որոշումը ուղարկվում է պատասխանողին և գործին մասնակցող այլ անձանց հայցի ապահովման մասին դատարանի որոշումը կատարելուց հետո՝ եռօրյա ժամկետում:»: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն և տվյալ լրացումը, ըստ իր բովանդակության, համապատասխան հոդվածում կատարելուն:

26. Նախագծի 23-րդ հոդվածում «կետում» բառը փոխարինել «կետը» բառով և «,» նշանը փոխարինել «:» նշանով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

27. Նախագծի 24-րդ հոդվածում «Օրենսգրքի 135-րդ հոդվածի 6-րդ մասը լրացնել նոր նախադասությամբ՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» բառերը փոխարինել «Օրենսգրքի 135-րդ հոդվածի 6-րդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նախադասությունով.» բառերով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

28. Նախագծի 25-րդ հոդվածում «բառերը» բառը փոխարինել « բառերով» բառով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

29. Հանված հոդվածների համարակալմանը համապատասխան Օրենքի նախագիծը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 24-րդ հոդվածով. «**Հոդված 24.** Օրենսգրքի 149-րդ հոդվածի 2-րդ մասը «հետևանքները» բառից հետո լրացնել «բացառությամբ սույն օրենսգրքի 183-րդ հոդվածի 10-րդ մասով նախատեսված դեպքերի» բառերով:»

Հիմք ընդունելով Ազգային ժողովի փորձագիտական և վերլուծական վարչության եզրակացության 26-րդ կետով ներկայացված առաջարկությունը համաձայն որի Նախագծի 37-րդ հոդվածի 4-րդ կետով նախատեսվող Օրենսգրքի 183-րդ հոդվածում լրացվող 10-րդ մասը նախատեսում է Օրենսգրքի 149-րդ հոդվածի 2-րդ մասից տարբերվող կարգավորումներ, առաջարկում ենք Նախագծի 37-րդ հոդվածի 4-րդ կետով նախատեսվող Օրենսգրքի 183-րդ հոդվածում նոր լրացվող 10-րդ մասի և Օրենսգրքի 149-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համապատասխանությունը ապահովելու համար Նախագիծը լրացնել նոր հոդվածով՝ հոդվածների համարակալումը համապատասխանեցնելով առաջարկվող փոփոխություններին:

30. Նախագծի 26-րդ հոդվածում 1) 1-ին կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1) 5-րդ մասի՝

ա. «օրենսգրքի» բառը փոխարինել «հոդվածի» բառով.

բ. «չի քննարկվում» բառերից հետո լրացնել «, որի մասին միջնորդությունը ներկայացրած անձը տեղեկացվում է ոչ ուշ, քան հաջորդ օրը:» բառերը:

2) 2-րդ կետի «գ» ենթակետից հանել «երկրորդ նախադասության» բառերը և « հաջորդ օրը» բառերից հետո լրացնել « » բառերը» բառերը: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

31. Նախագծի 27-րդ հոդվածում Օրենսգրքի 153-րդ հոդվածի 3-րդ մասի լրացվող 2-րդ նախադասության «հնարավորության դեպքում» բառերը հանել և «ներկայությամբ» բառից հետո լրացնել «, եթե առկա է դրա հնարավորությունը,» բառերը: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն և կարգավորման հստակությանը ապահովելուն:

32. Նախագծի 28-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Օրենսգրքի 156-րդ հոդվածի

1) 1-ին մասի՝

ա) 6-րդ կետի «պատասխանողը» բառը փոխարինել «գործին մասնակցող անձը» բառերով.

բ) 10-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«10) առաջին ատյանի դատարանը որոշել է գործի քննությանը ներգրավել գործին մասնակցող նոր անձի կամ սույն Օրենսգրքի 38-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն ծանուցել որևէ անձի.».

գ) 14-րդ կետի «դեպքում» բառը փոխարինել «կամ սույն Օրենսգրքով սահմանված դատավարական գործողությունները կատարելու անհրաժեշտության դեպքերում» բառերով.

2) 2-րդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նախադասությամբ.

«Սույն հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետով նախատեսված դեպքում գործի քննությունը հետաձգելու գործողությունը կարող է կատարվել դատական նիստից դուրս»:

Հիմք ընդունելով Ազգային ժողովի փորձագիտական և վերլուծական վարչության եզրակացության 18-րդ կետը, համաձայն որի Նախագծի 28-րդ հոդվածի 3-րդ կետով նախատեսվող Օրենսգրքի 156-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետում նախատեսվող լրացումը առաջարկվում է կատարել նույն հոդվածի 2-րդ մասում, քանզի Օրենսգրքի 156-րդ հոդվածի 1-ին մասը նվիրված է դատական նիստի հետաձգման հիմքերի սահմանմանը, իսկ Նախագծի 28-րդ հոդվածի 3-րդ կետով նախատեսվող Օրենսգրքի 156-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետում նախատեսվող լրացումը իր էությամբ դատական նիստի հետաձգման կարգին վերաբերող կարգավորում է, որն առավել նպատակահարմար է կատարել Օրենսգրքի 156-րդ հոդվածի 2-րդ մասում, առաջարկում ենք Նախագծի 28-րդ հոդվածով փոփոխվող 156-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետով նախատեսվող լրացումը կատարել Օրենսգրքի 156-րդ հոդվածի 2-րդ մասում՝ հետևյալ բովանդակությամբ «Սույն հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետով նախատեսված դեպքում գործի քննությունը հետաձգելու գործողությունը կարող է կատարվել դատական նիստից դուրս»:

33. Նախագծի 29-րդ հոդվածի 1-ին կետում «կետում» բառը փոխարինել «կետի» բառով, և 2-րդ մասի «լրացնել նոր 4-րդ մասով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» բառերը փոխարինել «լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 4-րդ մասով.» բառերով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

34. Նախագծի 30-րդ հոդվածում «Օրենսգրքի 158-րդ հոդված լրացնել նոր 3-րդ մասով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» բառերը փոխարինել «Օրենսգրքի 158-րդ հոդված լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 3-րդ մասով.» : Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

35. Նախագծի 31-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «լրացնել նոր 2.1-րդ մաս՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» բառերը փոխարինել «լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 2.1-ին մաս.» բառերով և 4-րդ մասի «մասում» բառը փոխարինել « մասը» բառով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

36. Նախագծի 32-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Օրենսգրքի 168-րդ հոդվածը՝

1) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 2.1.-ին մասով.

«2.1. Եթե գործին մասնակցող անձը կամ նրա ներկայացուցիչը չի ներկայացել դատական նիստին, ապա դատարանը սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված գործողությունները կատարելուց հետո՝ երեք օրվա ընթացքում, գործին մասնակցող անձանց ծանուցում է այդ մասին:»:

2) 7-րդ մասում 3-րդ նախադասությունից հետո լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նախադասություն.

«Գործի քննության արդյունավետությունից ելնելով դատարանը կարող է դատական ծախսերի հարցին անդրադառնալ վեճն ըստ էության լուծող եզրափակիչ դատական ակտով:»:

3) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 8-րդ մաս.

«8. Սույն հոդվածի 7-րդ մասով սահմանված կարգը դատարանի հայեցողությամբ կարող է չկիրառվել, եթե դա բխում է գործի քննության արդյունավետությունից կամ գործին մասնակցող անձինք համաձայն են, որ հայցային վաղեմության հարցին դատարանն անդրադառնա գործի ըստ էության քննության արդյունքում կայացվելիք եզրափակիչ դատական ակտով:»:

Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

37. Նախագծի 33-րդ հոդվածում «Օրենսգրքի 170-րդ հոդվածում լրացնել նոր 7-րդ մաս՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» բառերը փոխարինել «Օրենսգրքի 170-րդ հոդվածում լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 7-րդ մաս.» բառերով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

38. Նախագծի 34-րդ հոդվածում՝ 1) «1-ին մասը լրացնել նոր նախադասությամբ՝ հետևյալ բովանդակությամբ՝» բառերը փոխարինել «1-ին մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նախադասությունով.» բառերով:

2) Նախագծի 35-րդ հոդվածը «լրացնել նոր 1.1-րդ մաս՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» բառերը փոխարինել «լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 1.1-ին մասով.» բառերով:

Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

39. Նախագծի 35-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Օրենսգրքի 180-րդ հոդվածում՝

1) 1-ին մասի «Առաջին ատյանի դատարանը» բառերը փոխարինել «Դատարանը» բառով,

2) 1-ին մասի 11-րդ կետը

«շարունակելու վերաբերյալ» բառերից հետո լրացնել «, բացառությամբ այն գործերի, որոնցում սկզբնական հայցի հետ համատեղ քննվում է նաև հակընդդեմ հայց» բառերը:

3) 1-ին մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 12-րդ կետով.

«12) օրենքով նախատեսված այլ դեպքերում»: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

40. Նախագծի 36-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Օրենսգրքի 182-րդ հոդվածի 1-ին մասից հանել «Առաջին ատյանի» բառերը, և «դատարանը» բառը փոխարինել «Դատարանը» բառով»: Նախագծի համաձայն Նախագծի 36-րդ հոդվածով փոփոխվող 182-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետը նախատեսվում է «առանց քննության թողնելու մասին որոշման» բառերից հետո լրացնել «և ընտանեկան վեճերի վերաբերյալ գործերով օրինական ուժի մեջ մտած եզրափակիչ դատական ակտերի» բառերով: Դատավորների հետ քննարկման և պրակտիկայի ուսումնասիրության արդյունքում պարզ է դարձել, որ Նախագծով առաջարկվող լրացումը կատարելու անհրաժեշտությունը բացակայում է, ուստի առաջարկում ենք Նախագծի 36-րդ հոդվածի 2-րդ մասը հանել Նախագծից:

41. Նախագծի 37-րդ հոդվածում՝ 1) «Օրենսգրքի 183-րդ հոդվածում» բառերը փոխարինել «Օրենսգրքի 183-րդ հոդվածի՝» բառերով:

2) 2-րդ մասի «մասում» բառերը փոխարինել «մասը» բառով, իսկ «բառերը» բառը փոխարինել «բառերով» բառով:

3) 3-րդ մասի «մասում» բառը փոխարինել «մասը» բառով.

4) 4-րդ հոդվածի «լրացնել նոր 10-րդ մաս՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» բառերը փոխարինել «լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 10-րդ մասով» բառերով և լրացվող 10-րդ մասի «փաստաբան-ներկայացուցիչ ունեցող ֆիզիկական անձը» բառերը փոխարինել «որպես ներկայացուցիչ փաստաբան ունեցող ֆիզիկական անձը» բառերով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն և Ազգային ժողովի պետական-իրավական հարցերի մշտական հանձնաժողովի կողմից ներկայացված ձևակերպման վերաբերյալ դիտարկումներն ընդունելուն

42. Նախագծի 38-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Օրենսգրքի 189-րդ հոդվածի 3-րդ մասի «կազմում է» բառը փոխարինել «կայացնում է» բառով:»: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

43. Նախագծի 39-րդ հոդվածում «մասում» բառը փոխարինել «մասի» բառով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

44. Նախագծի 40-րդ հոդվածում Օրենսգրքի նոր խմբագրությամբ շարադրվող 234.7-րդ հոդվածի վերնագիրը գրել թավ տառերով: Տվյալ փոփոխությունը անհրաժեշտ է հոդվածի վերնագիրը Քաղաքացիական դատավարության օրենսգրքի հոդվածների կառուցվածքի ընդհանուր տրամաբանությանը համապատասխանեցնելու և միատեսակությունը ապահովելու համար:

45. Նախագծի 41-րդ հոդվածը Լրացնել «**Հոդված 234.9. Գործի քննության կարգը**» վերնագրով և նոր խմբագրությամբ շարադրվող 234.9-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետի «.» նշանը փոխարինել «:» նշանով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

46. Նախագծի 42-րդ հոդվածում «որոշում:» բառից հետո լրացնել «» նշանները: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

47. Նախագծի 43-րդ հոդվածում՝ 1) 1-ին մասի «երկուհարյուրհիսնապատիկը» բառը փոխարինել «երկուհարյուրապատիկը» բառով:

2) 2-րդ մասից հանել «1-ին մասի» բառերը.

Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է Ազգային ժողովի պետական- իրավական մշտական հանձնաժողովի՝ սահմանված չափի վերաբերյալ դիտարկումներն ընդունելուն և հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

48. Նախագծի 44-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Օրենսգրքի 362-րդ հոդվածի 4-րդ մասը «4-րդ մասով» բառերից հետո լրացնել «, ինչպես նաև 340-րդ հոդվածի 3-րդ մասով» բառերով, և «դեպքում» բառը փոխարինել «դեպքերում» բառով:»: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

49. Նախագծի 45-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Օրենսգրքի 365-րդ հոդվածի.

1) 2-րդ մասի 6-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«6) գործից բացակայում է դատական նիստի արձանագրությունը, որը անհնար է դարձնում բողոքի քննության համար նշանակություն ունեցող հանգամանքների առկայությունը կամ բացակայությունը պարզելը, եթե հնարավոր չէ արձանագրությունը վերականգնել հատուկ համակարգչային ձայնագրման համակարգից.»:

2) 3-րդ մասը՝ «2-րդ մասի» բառերից հետո լրացնել «1-ին», «5-րդ» բառից հետո «6-րդ,» բառերով, իսկ «և 11-րդ կետերով» բառերը փոխարինել «, 11-րդ և 12-րդ կետերով

(բացառությամբ սույն օրենսգրքի 180-րդ հոդվածի 1-ին մասի 11-րդ կետով նախատեսված դեպքի)» բառերով:»:

Նախագծի 45-րդ հոդվածով Օրենսգրքի 365-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 6-րդ կետի նոր խմբագրությամբ շարադրվող տարբերակում առաջարկվում է կատարել լրացում, մասնավորապես «պարզելը» բառից հետո լրացնել «, եթե հնարավոր չէ արձանագրությունը վերականգնել հատուկ համակարգչային ձայնագրման համակարգից» բառերով: Առաջարկվող լրացման արդյունքում ապահովվելու է նոր խմբագրությամբ շարադրվող կետի տրամաբանական ամբողջականությունը :

Միաժամանակ, Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

50. Նախագծի 47-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Օրենսգրքի 371-րդ հոդվածում՝

1) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 2.1-ին մաս.

«2.1. Այն դեպքում, երբ սույն հոդվածի 3.1-ին մասին համապատասխան Վերաքննիչ դատարանի աշխատակազմի կողմից կազմվում է արձանագրություն վերաքննիչ բողոքում առկա թերությունների մասին, սույն հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ժամկետը հաշվարկվում է արձանագրությամբ մատնանշված թերությունները վերացնելու համար սահմանված ժամկետն ավարտվելու օրվան հաջորդող հինգերորդ օրվանից:»:

2) 3-րդ մասում «թույլ տրված» բառերից հետո լրացնել «բոլոր» բառը:

3) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 3.1, 3.2, 3.3.-րդ մասերով.

«3.1. Եթե ներկայացված վերաքննիչ բողոքի ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ բողոք բերող անձը թույլ է տվել սույն հոդվածի 368-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 7-րդ կետերի խախտումներ կամ բողոքին կցված չէ բողոքը գործին մասնակցող անձանց, իսկ բողոքի պատճենը՝ դատական ակտը կայացրած դատարան ուղարկելու մասին ապացույցները կամ վերաքննիչ բողոքի էլեկտրոնային կրիչը, Վերաքննիչ դատարանի գրասենյակը կարող է հաղորդակցության միջոցով (առկայության դեպքում) ոչ ուշ քան մինչև համապատասխան դատավարական ժամկետը լրանալուց երեք օր առաջ տեղեկացնել բողոք բերող անձին վերաքննիչ բողոքում առկա թերությունների մասին՝ առաջարկելով մինչև եռօրյա ժամկետում վերացնել դրանք: Նման միջոցով տեղեկացման անհնարինության դեպքում Վերաքննիչ դատարանի գրասենյակը նույն ժամկետում կարող է կազմել վերաքննիչ բողոքում առկա թերությունների մասին արձանագրություն՝ նշելով առկա թերություններն արձանագրությունն ստանալու օրվանից հետո՝ եռօրյա ժամկետում, վերացնելու անհրաժեշտության մասին: Նշված արձանագրությունը ոչ ուշ, քան կազմման հաջորդ օրն ուղարկվում է բողոք բերող անձին:

3.2. Սույն հոդվածի 3.1-ին մասում նշված թերությունները վերացվելուց հետո Վերաքննիչ դատարանը սույն օրենսգրքի 370-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված ժամկետում կայացնում է վերաքննիչ բողոքը վարույթ ընդունելու մասին որոշում, եթե բացակայում են վերաքննիչ բողոքը վարույթ ընդունելը մերժելու հիմքերը կամ վերաքննիչ բողոքը վերադարձնելու այլ հիմքեր:

3.3. Սույն հոդվածի 3.1.-ին մասում նշված թերությունները չվերացվելու կամ վերաքննիչ բողոքը վերադարձնելու այլ հիմքերի առկայության դեպքում Վերաքննիչ դատարանը սույն

հողվածի 2-րդ մասով սահմանված ժամկետում որոշում է կայացնում վերաքննիչ բողոքը վերադարձնելու մասին:»:

4) 4-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«4. Վերաքննիչ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշում ընդունելու դեպքում բողոք բերած անձին ուղարկվում են վերաքննիչ դատարանի որոշումը, վերաքննիչ բողոքը և դրան կից ներկայացված այն փաստաթղթերը, որոնցում հայտնաբերվել են թերություններ՝ միաժամանակ գործին կցելով դրանց պատճենները: Այդ դեպքում բողոքը բերող անձը բողոքը կրկին ներկայացնելիս դրան չի կցում վերաքննիչ դատարանի կողմից չվերադարձված փաստաթղթերը: Վերաքննիչ բողոքը վերադարձնելու մասին որոշումն ուղարկվում է նաև գործին մասնակցող այլ անձանց:»:

5) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 5.1-ին մասով՝

«5.1. Այն դեպքում, երբ բողոքը ներկայացվել է մի քանի անձանց կողմից Վերաքննիչ դատարանը բողոքում առկա թերություններ թույլ տված անձի համար սահմանում է սույն հողվածի 5-րդ մասով սահմանված ժամկետ՝ այդ թերությունները շտկելու և վերաքննիչ բողոքը կրկին ներկայացնելու համար:»:

Հիմք ընդունվելով Ազգային ժողովի փորձագիտական և վերլուծական վարչության եզրակացության 31-րդ հետը, որով առաջարկվել է Նախագծի 47-րդ հողվածի 3-րդ կետով Օրենսգրքի 371-րդ հողվածում լրացվող 3.1-ին, 3.2-րդ և 3.3-րդ մասերում նախատեսված իրավադրույթները վերանայել՝ Օրենսգրքի 371-րդ հողվածի 1-ին մասի 1-ին կետում նախատեսված վերաքննիչ բողոքի վերադարձման հիմքի համատեքստում՝ հակասությունները բացառելու նպատակով, առաջարկում ենք Նախագծի 47-րդ հողվածով Օրենսգրքի 371-րդ հողվածում լրացվող 3.3-րդ կետը շարադրել նոր խմբագրությամբ, ինչպես նաև հողվածի ձևակերպումը համապատասխանեցնել «Նորմատիվ իրավական ակտերի» մասին օրենքին պահանջներին:

51. Նախագծի 48-րդ հողվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «Օրենսգրքի 372-րդ հողվածում 1-ին մասը՝

1) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 1.1-ին կետով.

«1.1) սույն օրենսգրքի 371-րդ հողվածի 5-րդ մասով սահմանված ժամկետում բողոք ներկայացրած անձը բողոքը կրկին ներկայացնելու դեպքում թույլ է տվել նոր խախտումներ:»:

2) 6-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«6) վերաքննիչ բողոքը բերվել է գույքային պահանջով քաղաքացիական գործով, եթե տվյալ գործով վեճի առարկայի արժեքը չի գերազանցում նվազագույն աշխատավարձի երկուհարյուրապատիկը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ բողոք բերող անձն իր վերաքննիչ բողոքում հիմնավորում է, որ առաջին ատյանի դատարանը թույլ է տվել արդար դատաքննության իրավունքի բուն էությունը խաթարող դատական սխալ:»:

3) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 8-րդ կետով.

« 8) բողոքը ներկայացվել է սույն օրենսգրքի 26-րդ հողվածի 10-րդ մասով սահմանված դեպքում:»:

Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հողվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին և սույն առաջարկություններով Նախագծում կատարվող լրացումներին համապատասխանեցնելուն:

52. Նախագծի 49-րդ հոդվածի 2-րդ մասում «դեպքերի» բառից հետո լրացնել «:» նշանով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

53. Նախագծի 50-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«Օրենսգրքի 381-րդ հոդվածի 1-ին մասը «Վճռի» բառից հետո լրացնել «,այլ եզրափակիչ դատական ակտերի» բառերով:»:

Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

54. Նախագծի 52-րդ հոդվածում՝ 1) «387-րդ հոդվածում» բառերը փոխարինել «387-րդ հոդվածի» բառերով:

2) 1-ին մասի «մասի երկրորդ նախադասությունում» բառերը փոխարինել «մասը» բառով:

3) 2-րդ մասից հանել «Հայաստանի Հանրապետության» բառերը:

4) 3-րդ մասի «մասում» բառը փոխարինել «մասը» բառով:

Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

55. Նախագծի 53-րդ հոդվածում՝ 1) «389-րդ հոդվածում» բառերը փոխարինել «389-րդ հոդվածի» բառերով:

2) «1-ին մասը լրացնել նոր 3-րդ կետով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» բառերը փոխարինել «լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 3.1.-ին մասով.» բառերով:

Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

56. Նախագծի 54-րդ հոդվածում՝ «Օրենսգրքի 391-րդ հոդվածում լրացնել նոր 2.1-րդ մաս՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» բառերը փոխարինել «Օրենսգրքի 391-րդ հոդվածը լրացնել՝ հետևյալ բովանդակությամբ 2.1-ին մասով» բառերով:

Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

57. Նախագծի 55-րդ հոդվածում «կետում» բառերը փոխարինել «կետի» բառով:

Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

58. Նախագծի 56-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

Օրենսգրքի 395-րդ հոդվածի՝

1) 1-ին մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1. Վճռաբեկ բողոքը վերադարձվում է, եթե վճռաբեկ բողոքը չի համապատասխանում սույն օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի պահանջներին, վճռաբեկ բողոքը բերվել է սահմանված ժամկետը լրանալուց հետո, և բացակայում է բաց թողնված ժամկետը վերականգնելու մասին միջնորդությունը, կամ դատարանը մերժել է պետական տուրքի գծով արտոնություն սահմանելու վերաբերյալ միջնորդությունը, կամ վճռաբեկ բողոք է բերվել մեկից ավելի դատական ակտերի դեմ:

Եթե ներկայացված վճռաբեկ բողոքի ուսումնասիրությունից պարզ է դառնում, որ բողոք բերող անձը թույլ է տվել սույն օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 2-րդ, 3-րդ

մասերի խախտումներ կամ բողոքին կցված չէ բողոքը գործին մասնակցող անձանց, իսկ բողոքի պատճենը՝ դատական ակտը կայացրած դատարան ուղարկելու մասին ապացույցները կամ վճռաբեկ բողոքի էլեկտրոնային կրիչը, Վճռաբեկ դատարանի գրասենյակը կարող է հաղորդակցության միջոցով (առկայության դեպքում) տեղեկացնել բողոք բերող անձին վճռաբեկ բողոքում առկա թերությունների մասին՝ առաջարկելով եռօրյա ժամկետում վերացնել դրանք: Նման միջոցով տեղեկացման անհնարինության դեպքում Վճռաբեկ դատարանի գրասենյակը նույն ժամկետում կարող է կազմել վճռաբեկ բողոքում առկա թերությունների մասին արձանագրություն՝ նշելով առկա թերություններն արձանագրությունն ստանալու օրվանից հետո՝ եռօրյա ժամկետում վերացնելու անհրաժեշտության մասին: Նշված արձանագրությունը ոչ ուշ, քան կազմման հաջորդ օրն ուղարկվում է բողոք բերող անձին:»:

2) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 1.1-ին, 1.2-րդ, 1.3-րդ մասերով.

«1.1. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված թերությունները վերացվելուց հետո Վճռաբեկ դատարանը սույն օրենսգրքի 394-րդ հոդվածի 4-րդ մասով սահմանված ժամկետում կայացնում է վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելու մասին որոշում, եթե բացակայում են վճռաբեկ բողոքը վարույթ ընդունելը մերժելու կամ առանց քննության թողնելու հիմքերը կամ վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու այլ հիմքեր:

1.2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված թերությունները չվերացվելու կամ վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու այլ հիմքերի առկայության դեպքում Վճռաբեկ դատարանը սույն օրենսգրքի 395-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ժամկետում որոշում է կայացնում վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին:

1.3. Այն դեպքերում, երբ վճռաբեկ բողոքում առկա թերությունների վերացման համար բողոք բերող անձը չի տեղեկացվում, այդ թվում՝ երբ արձանագրություն չի կազմվում, և վճռաբեկ բողոքը չի համապատասխանում սույն օրենսգրքի 393-րդ հոդվածի պահանջներին, վճռաբեկ բողոքը բերվել է սահմանված ժամկետը լրանալուց հետո, և բացակայում է բաց թողնված ժամկետը վերականգնելու մասին միջնորդությունը, կամ դատարանը մերժել է պետական տուրքի գծով արտոնություն սահմանելու վերաբերյալ միջնորդությունը կամ վճռաբեկ բողոք է բերվել մեկից ավելի դատական ակտերի դեմ, վճռաբեկ բողոքը վերադարձվում է:»:

2) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 3.1-ին մասով.

«3.1. Այն դեպքում, երբ բողոքը ներկայացվել է մի քանի անձանց կողմից Վճռաբեկ դատարանը բողոքում առկա թերություններ թույլ տված անձի համար սահմանում է մինչև մեկամսյա ժամկետ՝ այդ թերությունները շտկելու և վճռաբեկ բողոքը կրկին ներկայացնելու համար:»:

17) Նախագծի 56-րդ հոդվածով առաջարկվում է Օրենսգրքի 395-րդ հոդվածը լրացնել նաև հետևյալ բովանդակությամբ 1.2.-րդ մասով, որի Նախագծի 1-ին ընթերցմամբ ընդունված ձևակերպումը կարող է տարրնկալման պատճառ դառնալ, ուստի առաջարկում ենք 1.2.-րդ հոդվածը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ. «1.2. Սույն հոդվածի 1-ին մասում նշված թերությունները չվերացվելու կամ վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու այլ հիմքերի առկայության դեպքում Վճռաբեկ դատարանը սույն օրենսգրքի 395-րդ հոդվածի 2-րդ մասով սահմանված ժամկետում որոշում է կայացնում վճռաբեկ բողոքը վերադարձնելու մասին:»:

Միաժամանակ, առաջարկվում է հոդվածի ձևակերպումը համապատասխանեցնել «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի ձևակերպումներին:

59. Նախագծի 57-րդ հոդվածի 2-րդ մասը «լրացնել նոր 8-րդ կետ՝ հետևյալ բովանդակությամբ.» բառերը փոխարինել «լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 8-րդ կետով.» բառերով:

Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն և տվյալ հոդվածի ձևակերպման տարընկալումները վերացնելուն:

60. Նախագծի 58-րդ հոդվածում «կետում» բառը փոխարինել «կետը» բառով: Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

61. Նախագծի 59-րդ հոդվածում՝

1) «կետում» բառը փոխարինել «կետը» բառով.

2) հանել «<<» բառը:

3) «բառերը» բառը փոխարինել «բառերով» բառով:

Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

62. Նախագծի 60-րդ հոդվածում՝

1) «մասում» բառը փոխարինել «մասը» բառով.

2) բառերը» բառը փոխարինել «բառերով» բառով:

Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է հոդվածի ձևակերպումը «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելուն:

63. Նախագծի 62-րդ հոդվածի 2-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«2. Սույն օրենքի 2-րդ, 10-րդ, 13-րդ և 30-րդ հոդվածներով նախատեսված դրույթները տարածվում են նաև մինչև սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելը վարույթ ընդունված հայցադիմումներով գործերի քննության վրա:» Առաջարկվող փոփոխությունն ուղղված է անցումային դրույթի հղումները Նախագծի հոդվածների նոր համարակալմանը համապատասխանեցնելուն:

64. Նախագիծը լրացնել հարակից օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ նախատեսող նոր օրենքի նախագծով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ «ՆՈՏԱՐԻԱՏԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Նոտարիատի մասին» 2001 թվականի դեկտեմբերի 4-ի ՀՕ-274-Ն օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 82.4-րդ հոդվածի 5-րդ մասը «մերժելու մասին որոշում» բառերից հետո լրացնել «(բացառությամբ սույն օրենքի 82.9-րդ հոդվածի 1.1.-ին մասով նախատեսված հիմքով դիմումը մերժելու դեպքի)» բառերով:

Հոդված 2. Օրենքի 82.6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետում «տույժի» բառից հետո « և » բառը փոխարինել « , » նշանով, և «տոկոսների» բառից հետո լրացնել «և այլ վճարների» բառերով:

Հոդված 3. Օրենքի 82.7-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետի «մասում » բառը փոխարինել «կամ 2-րդ մասերում» բառերով.

Հոդված 4. Օրենքի 82.9-րդ հոդվածի՝

1) 1-ին մասում՝

ա. 1-ին կետը «որոշում» բառից հետո լրացնել «, բացառությամբ սույն հոդվածի 1.1.-ին մասով նախատեսված հիմքով դիմումը մերժելու դեպքի» բառերով.

բ. 2-րդ կետի «սահմանված ժամկետում չի վերացրել» բառերը փոխարինել «սույն օրենքի 82.7-րդ հոդվածի 1-ն մասով նախատեսված հիմքով վերադարձրած դիմումը կրկին ներկայացրել է նոտարին՝ սահմանված ժամկետում չվերացնելով» բառերով.

գ. 4-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«4) գործարքի՝ պահանջի հիմքում ընկած որևէ էական պայման առ ոչինչ է.».

դ. լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 5-6-րդ կետերով.

«5) դիմումը ներկայացվել է մինչև դիմում ներկայացնելը մահացած ֆիզիկական անձի կամ լուծարված իրավաբանական անձի դեմ.

6) ներկայացվել է պարտապանի կողմից իր պարտավորությունը կատարելու վերաբերյալ ապացույց:».

2) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 1.1.-ին մասով.

«1.1. Գումարի բռնագանձման պահանջով կարգադրություն արձակելու վերաբերյալ դիմումի մասին պարտապանին ծանուցելուց հետո մինչև գումարի բռնագանձման պահանջի վերաբերյալ կարգադրություն արձակվելը կամ դիմումը սույն հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված հիմքերից մեկով մերժվելը, դիմողը կարող է ներկայացնել ներկայացված պահանջից հրաժարվելու դիմում: Նշված դիմումը ստանալուց հետո նոտարը եռօրյա ժամկետում մերժում է գումարի բռնագանձման պահանջով կարգադրություն արձակելու վերաբերյալ դիմումը:».

3) 2-րդ մասից՝

ա. հանել «պարտապանը ծանուցում ստանալուց հետո՝ սահմանված 20-օրյա ժամկետում» բառերը.

բ. 1-ին և 2-րդ կետերը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«1) պարտապանը ծանուցում ստանալուց հետո՝ սահմանված 20-օրյա ժամկետում ներկայացրել է առարկություն կամ կատարել է վճարման պահանջը.

2) մահացել է ֆիզիկական անձ պարտապանը կամ լուծարվել է իրավաբանական անձ պարտապանը:»:

3) 4-րդ մասը «իրավունքից» բառից հետո լրացնել «, բացառությամբ սույն հոդվածի 1.1.-ին մասով նախատեսված հիմքով դիմումը մերժելու դեպքի: Սույն հոդվածի 1.1.-ին մասով նախատեսված հիմքով նոտարի կողմից դիմումը մերժելու դեպքում նույն պահանջով կրկին ներկայացված դիմումը ենթակա է քննության նոտարի կողմից» բառերով.

Հոդված 5. Օրենքի 82.10-րդ հոդվածի՝

1) 2-րդ մասի 2-րդ կետը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.

«2) նշում բռնագանձվող գումարի ընդհանուր չափի վերաբերյալ, առանձին նշելով՝ բռնագանձվող գումարի ընդհանուր չափի մեջ ընդգրկված հիմնական պարտավորության,

տուժանքի (տուգանքի, տույժի), տոկոսների կամ այլ վճարների չափերը, ինչպես նաև այն գումարի չափը, որի վրա հաշվեգրվում են տուժանքները (տուգանքներ, տույժեր) տոկոսները կամ այլ վճարները, դրանց հաշվեգրման սկզբի տարին, ամիսը և ամսաթիվը:».

2) լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ 6-րդ մասով.

«6. Սույն հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված ժամկետում, ինչպես նաև մինչև պարտադիր դարձած գումարի բռնագանձման պահանջով կարգադրությունը նոտարի կողմից էլեկտրոնային հաղորդագրությամբ հարկադիր կատարման ուղարկելը ընկած ժամանակահատվածում պարտապանի պարտավորության կատարման վերաբերյալ ապացույց ներկայացվելու դեպքում նոտարը կարգադրությունը չի ուղարկում հարկադիր կատարման՝ այդ մասին համակարգում կատարելով համապատասխան նշում և ծանուցելով դիմողին:»:

Հոդված 6. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:»

Ներկայացվող նախագծով առաջարկվում է.

1. Գումարի բռնագանձման պահանջով կարգադրություն արձակելու վերաբերյալ դիմումում ներկայացնել նաև առկայության դեպքում **այլ վճարների** գումարների հիմքը և չափը:

2. Որպես դիմումը վերադարձնելու հիմք նախատեսել նաև 82.4-րդ հոդվածի 2-րդ մասը:

3. Հստակեցնել, ինչպես նաև լրացնել գումարի բռնագանձման պահանջով կարգադրություն արձակելու վերաբերյալ դիմումը մերժելու հիմքերը, մասնավորապես, նախատեսել, որ դիմումը մերժվում է եթե.

ա. գործարքի՝ պահանջի հիմքում ընկած որևէ էական պայման առ ոչինչ է,

բ. դիմումը ներկայացվել է մինչև դիմում ներկայացնելը մահացած ֆիզիկական անձի կամ լուծարված իրավաբանական անձի դեմ.

գ. ներկայացվել է պարտապանի կողմից իր պարտավորությունը կատարելու վերաբերյալ ապացույց:

4. Նախատեսել, որ ծանուցումը ուղարկելուց հետո նոտարը մինչև կարգադրությունը արձակելը, հնարավորություն ունենա կարգադրության արձակումը մերժելու այն հիմքով, որ մահացել է ֆիզիկական անձ պարտապանը կամ լուծարվել է իրավաբանական անձի պարտապանը:

Նախատեսվել է նաև առանձին հիմք, ըստ որի նոտարի կողմից գումարի բռնագանձման պահանջով կարգադրություն արձակելու վերաբերյալ դիմումի մասին ծանուցումը ուղարկելուց հետո դիմողը հրաժարվել է պահանջից:

Հարկ է նկատի ունենալ, նաև, որ այն դեպքում, երբ դիմումը մերժվում է դիմողի կողմից դրանից հրաժարվելու հիմքով, դիմումատուն կրկին նույն պահանջով կարող դիմել նոտարին, այլ ոչ թե դատարան:

5. Հստակեցվում է արձակվող կարգադրության բովանդակությունը:

6. Նախատեսվում է հնարավորություն, կարգադրությունը արձակելուց հետո պարտավորությունը կատարելու վերաբերյալ ապացույց ներկայացվելու դեպքում կարգադրությունը հարկադիր կատարման չուղարկելու վերաբերյալ:

7.Նախատեսվում է նշված գործերով հարկադիր կատարման փուլում հաշտություն կնքելու և այն նոտարի կողմից հաստատելու հնարավորություն:

65. Նախագիծը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ հարակից օրենքում լրացումներ և փոփոխություններ նախատեսող նոր օրենքի նախագծով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

Օ Ր Ե Ն Ք Ը

«ԴԱՏԱԿԱՆ ԱԿՏԵՐԻ ՀԱՐԿԱԴԻՐ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Դատական ակտերի հարկադիր կատարման մասին» 1998 թվականի մայիսի 5-ի ՀՕ-221 օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 42-րդ հոդվածի 1-ին մասի 3-րդ կետը «դատարանը» բառից հետո լրացնել «,իսկ գումարի բռնագանձման պահանջով նոտարի արձակած կարգադրության կատարման վարույթի դեպքում՝ նոտարը» բառերով.

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:»:

Տվյալ նախագծի ընդունումն ուղղված է ապահովելու նոտարի կողմից գումարի բռնագանձման պահանջով կարգադրություն արձակելու և այն հարկադիր կատարման ուղարկելու դեպքում հաշտության համաձայնություն կնքելու հնարավորության նախատեսմանը, որը ենթակա կլինի հաստատման նոտարի կողմից:

Հարգանքով՝

ԱՐԱՅԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ